

Danmarks Vindmølleforenings virksomhed i 2014

Af *Kristian Jakobsen*
Formand, Danmarks Vindmølleforening

Kære medlemmer,
Velkommen til foreningens skriftlige årsberetning for vindmølleåret 2014. Som sædvanlig får I hermed et overblik over foreningens arbejde og årets store og små vindmøllebegivenheder.

I begyndelsen af det forløbne år sagde vi velkommen til en ny energiminister. Den afgående, Martin Lidegaard, skal have stor ros for, at det lykkedes at indgå energiaftalen i 2012. Rasmus Helveg Petersen har positivt fortsat arbejdet med at opbygge et smartere og renere energisystem i Danmark. I 2014 bidrog vindmøllerne med en elproduktion svarende til 39,1 % af det danske elforbrug.

Gennem hele året fortsatte de velkendte diskussioner om nabogener og helbredseffekter. Uden faglig substans har enkeltpolitikere på Christiansborg sammen med en velorganiseret modstands- og skræmmekampagne formået at skabe usikkerhed hos kommende naboer til vindmøller.

I næsten alle kommuner arbejder man dog videre med at finde de bedst egnede placeringer til nye møller. Og det er der behov for. Den fortsatte konflikt i Ukraine og FN's dystre klimarapport bekræfter, at der er mange gode grunde til at fortsætte arbejdet med at skaffe ren og lokalt produceret energi. Og flere nye helbredsundersøgelser fra både Danmark og udlandet afkræftede i årets løb igen postulatet om sammenhæng mellem sygdom og vindmøller.

Diskussionen om energipolitikens mål og de nødvendige PSO-midler har bølget frem og tilbage i Folketinget og i medierne i året løb. Samtidig har Energistyrelsens energifremskrivninger vist, at Danmark er godt på vej mod uafhængighed af de fossile brændsler - hvis vi altså fortsætter den hidtidige udbygning. Alt imens bidrager den

danske vindmølleindustri fortsat med eksport og arbejdspladser. Danmark har også i 2014 fået et klimaråd, der skal rådgive regeringen om omstillingen til et samfund, der er baseret på vedvarende energi og lavere udledning af drivhusgasser. Desværre lå afregningen af vindmøllestrømmen igen i 2014 på et lavt niveau. Til gengæld synes foreningens politiske arbejde for en bedre indpasning af vindmøllestrømmen - og dermed højere værdi og bedre afregning - at vække opmærksomhed. Der mangler stadig konkrete politiske beslutninger om en bedre og smartere anvendelse af vindmøllestrømmen, men hos mange politikere er indpasning, varmepumper og bedre transmissionsforbindelser kommet højere op på dagsordenen. Foreningen arbejder til stadighed for en bedre og mere stabil afregning.

Uanset vindmøllens alder har de producerede kilowatt-timer samme værdi for samfundet. Imidlertid har det danske system for pristillæg i en lang årrække sigtet på kun at yde støtte i vindmølleprojektets første år, hvorefter alene markedsprisen bestemmer afregningen. Vi har ikke opgivet argumentationen, men det har vist sig vanskeligt at overbevise folketingets politikere om, at de ældre møller skal have pristillæg udover den oprindeligt fastsatte periode. Uanset at også ældre vindmøller jo fortsat producerer ren energi. Desuden er EU's politik på dette område en vanskelighed. Samtidig med, at vi fortsat arbejder på en løsning, vil vi også i 2015 fastholde fokus på politiske beslutninger om fornuftig brug af vindmøllestrømmen. Det vil give vindmøllestrømmen højere samfundsmæssig værdi og skabe bedre afregning, både for ældre og nye møller. Årsberetningen suppleres med en opdateret, mundtlig beretning i forbindelse med foreningens generalforsamling ved vores årsmøde den 21. marts 2015 i Vingsted.

Lave elpriser og indpasning

Som gennemsnit for 2014 var afregnings-

prisen for produktionen fra vindmøller godt 20 øre/kWh. Når der ikke umiddelbart er udsigt til en højere indtægt, bliver økonomien stærkt presset for både ældre og nye møller. Foreningen har derfor gjort arbejdet for en bedre afregning til det vigtigste politiske indsatsområde. Sammen med Vindenergi Danmark satte foreningen i 2014 det ansete analysefirma EA Energianalyse a/s i gang med en grundig beregning af vindintegrationen i Danmark. Og ikke mindst en vurdering af, hvilke indpasningstiltag, der kan sikre en bedre anvendelse af vinden og dermed en højere værdi.

Rapporten fra EA Energianalyse blev præsenteret i november sammen med vores anbefalinger om bedre brug af vindmøllestrøm i Danmark - i første omgang flere varmepumper hos kraftvarmeværkerne - og forbedrede handelsforbindelser til udlandet. Rammerne for udbygningen med vindkraft blev lagt med energiaftalen i 2012, men integrationen af vindkraften i et nyt energisystem har længe været et overset emne i energipolitikken.

I finansloven for 2015 blev der afsat midler til pilotprojekter med store varmepumper. Et lille skridt på vejen. Det er nu en vigtig opgave for foreningen at fastholde det politiske pres for bedre indpasning. Ikke mindst i et valgår, hvor de langsigtede og faglige energibeslutninger ofte må vige pladsen for andre og mere letfordøjelige valgtæmaer.

Folketinget

Året 2014 bød på en langvarig diskussion i Folketinget om målene i energiaftalen og specielt om PSO-opkrævningen hos elforbrugerne. Der skulle ikke gå lang tid fra energiaftalen i 2012, før nogle af aftaleparterne begyndte at sætte spørgsmålstegn ved egne beslutninger og målsætninger. I april blev usikkerheden så stor, at 11 borgmestre fra store vind-kommuner og fra forskellige politiske partier rettede direkte henvendelse til energiministeren med opfordring til at skabe ro om energiaftalen og den planlagte udbygning.

Det koster penge at udbygge med vedvarende energi, men på længere sigt er det meget dyrere at lade være. I debatten om støtten til den vedvarende energi er der stor fokus på omkostningssiden. Men vedvarende energi skaber også store økonomiske gevinster i form af sparede sundheds- og miljøomkostninger, sparet import af fossile brændsler og en forbedret forsyningsikkerhed. Beløbet til PSO er steget bl.a. fordi det med bred politisk opbakning er besluttet at udbygge den vedvarende energi, men også fordi elprisen er rekordlav til glæde for både private og erhverv.

Heldigvis blev der i sommeren 2014 sat et foreløbigt punktum for uenigheden om energiaftalen og PSO-midlerne. Som en del af vækstpakken blev regeringen, Venstre, SF, Dansk Folkeparti og Enhedslisten enige om at gennemføre en række lettelse af PSO betalinger. Den nye delaftale på energiområdet fastholder i store træk energiaftalen fra 2012, men indebærer også, at 100 MW kystnær havmøllekapacitet bliver sløjfet, og at Kriegers Flaks opstillingsperiode er forlænget med to år til 2021. Senere skal der forhandles om en mindre besparelse på landmøllernes pristillæg.

Udsigten til et kommende valg har imidlertid igen pustet til uenigheden om energipolitikken. Efter de brede energipolitiske og økonomiske aftaler, er det ulogisk og ufornuftigt, hvis ambitionerne i dansk energipolitik igen skal ruller tilbage af hensyn til en kortsigtet partipolitisk gevinst.

Det indenrigspolitiske spil ser underligt ud, når borgerne er truet på både forsynings- og klimafrenten. Ukraine konflikten og de vestlige landes kølige forhold til olie- og gasleverandøren Rusland understreger behovet for større forsyningsikkerhed og dermed mere vedvarende og lokal energi. Den femte hovedrapport fra FN's Klimapanel, IPCC, blev offentliggjort i København i november. Klimapanelet vurderer, at de menneskeskabte klimapåvirkninger er tydelige, og at temperaturen

frem mod år 2100 vil stige, hvis ikke der gøres noget markant ved udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser. Størstedelen af de kendte reserver af fossile brændsler skal blive i jorden. Vi er allerede godt på vej til at have overskredet jordens og atmosfærens mulighed for at rumme flere drivhusgasser. Klimaændringer og stigende temperaturer øger risikoen for oversvømmelser, mangel på fødevarer og vand og et stigende antal klima-flytninge. Men Klimapanelet vurderer også, at de teknologier, som kan medvirke til en mere bæredygtig udvikling, allerede er til stede og til en overkommelig pris. Det kræver dog en hurtig og markant indsats. Ambitionen om at holde temperaturstigningen under 2 grader kræver en omkostning, der svarer til en reduktion af den økonomiske vækst på 0,06 %. Klimapanelet påpeger også, at dette dog skal vurderes i forhold til de normale årlige vækstforventninger på ca. 1,6-3 %. Altså blot en lille forsinkel i den ellers forventede vækst. Og hvis der ikke gøres noget, er klima-regningen på længere sigt meget større.

Støj

Støjreguleringen af vindmøller i Danmark giver naboer til vindmøller mindst lige så god en beskyttelse som ved støj fra andre typer af infrastruktur. Selvom støjgrænserne er bindende og relativt få mennesker er berørt af vindmøllestøjen, er støj ikke desto mindre et kontroversielt emne. Flere nye analyser af vindmøllestøj har i årets løb bidraget til at afsløre de desværre mange myter om vindmøllestøj. Foreningen fortsætter sit arbejde med at informere politikere og offentlighed om de faktiske forhold.

Store vindmøller på over 2 MW udsender ikke mere lavfrekvent støj end tidligere generationer af mindre vindmøller. Det er viser et grundigt studie af støj fra vindmøller, som i starten af året blev publiceret af den rådgivende ingeniørvirksomhed Grontmij. 213 store og små vindmøller i Danmark indgik i analysen, der dokumen-

terer, at støj fra nye, store vindmøller har en relativ mindre andel af lavfrekvent støj sammenlignet med ældre, store vindmøller. Samt at små og store vindmøller i gennemsnit har samme relative andel af lavfrekvent støj. Og endelig at lavfrekvent støj i danske vindmølleprojekter typisk holder sig væsentligt under 20 dB.

Støjlovgivningen blev strammet den 1. januar 2012 for at imødekomme en bekymring omkring niveauet af lavfrekvent støj fra vindmøller, og vindmøller er i dag underlagt strengere krav end andre støjkloder. Den nye analyse fra Grontmij viser, at der ikke er et generelt problem med lavfrekvent støj fra vindmøller.

I april punkterede en rapport fra Delta og Miljøstyrelsen en anden myte, nemlig at der skulle være mere støj fra vindmøller ved vindhastigheder over 6 og 8 m/s.

Grænserne for vindmøllestøj er defineret for vindhastighederne 6 og 8 m/s, idet det netop er omkring disse vindhastigheder, vindmøller udsender mest støj. Det gælder både for vindmøller med standardindstilling og møller i støjreduceret drift.

Alligevel opstår der fra tid til anden forskellige udokumenterede påstande i den danske vindmølledebat. Herunder at vindmøller larmer mere udenfor støjgrænserne, og at støjdæmpede vindmøller ikke overholder støjreglerne.

Den nye undersøgelse bygger på støjmålinger fra mere end 50 nye, store og typiske vindmøller i Danmark og fastslår, at støjen fra vindmøller stiger med vindhastigheden op til omkring 7 m/s, hvorefter støjen er konstant eller let faldende, at der ved let vind (4 og 5 m/s) og kraftig vind (10 og 11 m/s) ikke er væsentlig forskel på støjudsendelsen fra vindmøller med standardindstilling og møller i støjreduceret drift.

På støjområdet kan det også nævnes at Danmarks Vindmølleforening og Vindmølleindustri i et samarbejde med Grontmij-Acoustica og EMD International A/S, i 2014 lancerede rapporten "Støjkatalog over ældre vindmøller i Danmark". Det er et katalog over støjdata

fra eksisterende vindmøller, som kan lette arbejdet ved opførelse af nye møller i Danmark. Når nye vindmøller opføres i Danmark, skal støjen fra de nærmeste allerede opførte vindmøller medregnes i den samlede støjbelastning. Desværre har det tilgængelige datagrundlag for en del af de ældre møller været mangelfuldt. I kataloget sammenfattes beregninger af støjdata for opførte vindmøller i Danmark. Der er også andre emner end støj, hvor modstandere af vindmøller forsøger at bruge særlige enkeltsager som skrækeksempel. Som eksempel kan nævnes en historie om, at mink angiveligt generes af vindmøller i nabolaget. Efter at flere medier i store overskrifter havde bragt historien om de berørte mink, undersøgte DV de faktiske forhold med en orientering til Folketingets Miljøudvalg. Det viste sig, at Videncentret for Landbrug i en undersøgelse fra 2011 har vurderet at mink generelt ikke påvirkes af vindmøller. Efter den specifikke enkeltsag fra januar 2014 tog Danmarks Vindmølleforening kontakt til fem forskellige minkavlere, der alle har det til fælles, at de har vindmøller i en afstand af 50-100 m fra minkfarmen - hvilket er nærmere end mediehistoriens eksempel. Og samtlige med naboskab til vindmøller gennem flere år. Den enslydende tilbagemelding fra samtlige minkfarmere er, at der aldrig har været nogen problemer ved at have vindmøllerne stående. Ingen har oplevet påvirkning af dyrenes adfærd

Helbredsundersøgelser

I 2013 besluttede sundhedsministeren at gennemføre en helbredsundersøgelse blandt vindmøllenaboer. Ingen sygdomstilfælde begrundede en sådan undersøgelse, men efter et vedholdende politisk pres på den daværende sundhedsminister blev Kræftens Bekæmpelse sat i gang med en stor registerundersøgelse af eventuelle helbredsreaktioner. Trods en klar opfordring fra regeringen til at fortsætte arbejdet med vindmølleplanlægning valgte enkelte kommuner i perio-

den op mod kommunalvalget at bruge helbredsundersøgelsen som undskyldning for at stoppe eller udsætte deres vindmølleplanlægning. Danmarks Vindmølleforening har opfordret sundhedsmisteren til at fremskyde arbejdet med helbredsundersøgelsen og gentage opfordringen til kommunerne om at fortsætte vindmølleplanlægningen. I 2014 kom en tidsplan for helbredsundersøgelsen. De første resultater forventes at komme i slutningen af 2015 og sidste del afsluttes i 2017.

I 2014 blev den danske beslutning om anvendelse af forsknings- og sundhedsmidler sat i relief af nye helbredsundersøgelser fra henholdsvis Australien, USA og Canada. Disse undersøgelser indikerer - ligesom et helt nyt studie fra to danske læger - at den danske beslutning mere handler om psykologi og politisk drilleri end om en medicinsk fagligt begrundet undersøgelse.

Mens vi venter på den danske undersøgelse kunne den australske sundhedsstyrelse, de danske læger og et tværfagligt eksperthold fra amerikanske Massachusetts Institute of Technology i hver deres studie og næsten enslydende konkludere, at der ikke findes beviser for, at vindmøller har en negativ påvirkning af menneskers sundhed. Baggrunden var i hvert af de tre studier en omfattende og uafhængig gennemgang af den eksisterende litteratur, der omhandler problemstillinger om "vindmøller og sundhedsrelaterede følgerikninger". Formålet var at afklare, hvad der med videnskabelig dokumentation kan konkluderes omkring vindmøllers potentielle påvirkning af menneskers sundhed. Der blev ikke fundet nogen sammenhæng mellem sygdom og vindmøller. Overbevisende var også den store undersøgelse fra det canadiske sundhedsministerium, som i november påviste, at der ikke er sammenhæng mellem vindmøllestøj og dårligere helbred hos mennesker. Undersøgelsen omfattede naboer til 399 vindmøller i 18 vindmølleparker. Over 1200 husstande, beliggende i en afstand

fra ca. 500 m og op til 10 km., blev undersøgt. Deltagerne blev via et spørgeskema bedt om at give en række informationer vedrørende søvn, sygdomme, kroniske lidelser, stress og livskvalitet. Som noget nyt blev der foretaget objektive målinger af en række stressindikatorer hos deltagerne: blodtryk, hvilepuls samt koncentrationen af kortison i håret. Derudover individuel måling af søvnmønsteret over adskillige dage. Endelig blev der udført konkrete støjmålinger ved hver enkelt husstand som baggrund for at fastsætte det beregnede støjniveau.

Undersøgelsen viser, at der ikke er en sammenhæng mellem vindmøllestøj og sygdom. Nogle tætboende kan måske føle sig generet, men altså ikke syge.

Udbygning og planlægning

Udbygningen med vindmøller på land har været i vækst siden 2008, dog med en lille stagnation i 2014. Til gengæld var der fuld fart på vindkraftudbygningen i 2013. Med ændringen af pristillægget pr. 1. januar 2013 må det formodes, at nettislutningen af nogle projekter blev fremrykket, så 2014 tallet fremstår lidt lavere end det ellers ville have været. I 2013 blev der opstillet næsten 100 nye store vindmøller på land med en samlet kapacitet på over 300 MW. Sammen med havmølleparken ved Anholt nåede den samlede udbygning i 2013 næsten op på rekordniveauet fra år 2000. I årets første ti måneder af 2014 er der opstillet 25 store nye landmøller med en samlet kapacitet på 67 MW.

Flere nye projekter er på vej og trods usikkerhed i nogle kommuner omkring planlægning og nabohensyn viser det samlede billede, at der fortsat er fremdrift i vindmølleplanlægningen. En ny opgørelse i august fra Miljøministeriet og KL viste, at de uudnyttede områder i kommuneplanerne rummer et stort potentiale for flere vindmøller. Kommunerne oplyser, at der er potentiale for op til 1.870 megawatt (MW) vindmøller. Ved seneste opgørelse i 2012 var der planlagt for 1.600 megawatt,

hvilket viser, at kommunerne fortsat er i gang med opgaven.

Også på et overordnet plan er Danmark på vej mod et grønnere energisystem. Energistyrelsens nye basisfremskrivning fra oktober viser, at vedvarende energi dækker en stadig større del af vores energiforbrug og forbruget af kul forventes yderligere halveret frem mod 2020. Hvor 84 pct. af elforbruget blev dækket af fossile brændsler i år 2000, vil andelen i 2020 være faldet til 29 pct. Sådanne fremskrivninger er altid forbundet med usikkerhed, bl.a. vil den fremtidige CO₂-kvotepris og CO₂-regulering være afgørende. Men hvis de seneste års udvikling i retning af et renere og mere effektivt energisystem kan fastholdes, kan de danske målsætninger for 2020 formentlig opfyldes.

Samfundsøkonomi

Der er god grund til, at man ikke bare i Danmark, men internationalt satser på udbygning med vindkraft. Vindmøller - og især på land - er en af de mest omkostningseffektive teknologier til elproduktion. Og helt suverænt, når man medregner elproduktionens miljø- og klimabelast-

ning. Flere nye rapporter har i årets løb bekræftet det.

En analyse fra Energistyrelsen og EA Energianalyse fra sommeren 2014 fortalte klart, at vind er billigst. Analysen har undersøgt, hvad det koster at etablere forskellige typer anlæg til elproduktion. Konklusionen er meget klar. Den billigste måde, Danmark kan skaffe sig ny elkapa-citet på, er ved at sætte nye vindmøller op på land. De beregnede elproduktionsomkostninger er således lidt over 30 øre pr. kWh ved etablering af landvind og knap 60 øre/kWh ved havvind og nye centrale værker på kul og naturgas.

Dette blev bekræftet og gentaget i efteråret via Rockwoolfondens analyse af energiproduktion i Danmark, som viste at den termisk baserede elproduktion er blevet dyrere og dyrere, mens prisen på el produceret med vind falder støt.

På længere sigt ser det også ud til, at der skal satses på landmøller. I Energistyrelsens scenarieberegninger fra maj måned spiller vindkraft en hovedrolle. Og det ser ikke ud til, at teknologi- og omkostningsforbedringer på havmøllerne

er nok til i overskuelig fremtid at bringe landmøllernes førsteplads som den mest omkostningseffektive teknologi i fare. Energistyrelsens scenarieberegninger er et led i en række langsigtede analyser og udredninger, der blev besluttet ved energiforliget i marts 2012. En 100 procent omstilling til vedvarende energi med kendte teknologier og minimale meromkostninger er en reel mulighed i 2050. Det vil kun være lidt dyrere, når vi når frem til 2050, end hvis vi fortsætter med olie, kul og gas. Merprisen ligger hovedsageligt i transportsektoren. De årlige omkostninger ved en total omlægning til vedvarende energi i 2050 beregnes til helt ned til 6 mia. kr. Det svarer til under 5 procent af de samlede energiomkostninger i Danmark. Der er omkostninger forbundet med den grønne omstilling, men uden omstilling er vores energiomkostninger næsten det samme.

Desværre er ikke alle økonomiske rapporter lige pålidelige og gennemarbejdede, og igen i 2014 blev der påpeget en stribe fejl i årets Vismandsrapport. Sædvanen tro lan-gede vismændene ud efter vindmøllepoli-tikken og denne gang med et postulat om,

at finansieringen af pristillæg til vindmøller belaster beskæftigelse og samfundsøkonomi. Begrundet kritik er velkommen, men vismændene valgte i deres modelberegning at se bort fra, at EU's CO₂-kvotesystem ikke længere virker, og at EU-landenes reduktion af drivhusgasser i de seneste år faktisk skyldes en kombination af den økonomiske afmatning og de etablerede målsætninger for VE-udbygning. De vise mænds teoretiske analyse af påvirkningen af konkurrenceevne og beskæftigelse blev lavet uden at inddrage det faktum, at vores nabolande også er i gang med ambitiøse og omkostningskrævende klima- og energipolitikker.

Desuden har Vismandsinstitutionen heller ikke denne gang medregnet de gevinster, som VE-udbygningen beviseligt giver i forhold til sparede miljø- og sundhedskostninger, øget forsyningsikkerhed og positive effekter for beskæftigelse og eksport.

Lidt mere interessant var det sidst på året, da forskere fra Københavns Universitet i en større teoretisk analyse påviste, at der er varierende tab af ejendomsværdi ved at være nabo til en vindmølle. Analysen er omfattende, men kan dog kun i begrænset omfang sige noget om situationen i dag, idet både nye og ældre vindmøller indgår i datamaterialet med et blandet resultat til følge. I studiet indgår kun 10 møller med en tophøjde på over 125 meter, men til gengæld bl.a. 24 møller med en effekt på under 25kW. Men trods alt belyser rapporten nogle aspekter af værditabsproblematikken, som måske kan indgå i den værditabsanalyse, som Energistyrelsen har bebudet at sætte i gang i det nye år. Alt imens arbejder Taksationsmyndigheden videre med værditabsordningen under VE-loven. Statistikken sidst på året fortalte, at fire ud af ti ansøgere om værditab ingen erstatning får overheadet. Som gennemsnit skal man bo nærmere end 800 meter fra en ny vindmølle for at kunne få en værditabs erstatning og det gennemsnitlige erstatningsbeløb ligger på lidt over 100.000 kr.

Spredningen er dog meget stor i både afstande og tilkendte beløbsstørrelser. Det bliver interessant at følge, om billedet bliver anderledes med den reviderede VE-lov fra 2014, hvorefter det kun er selve beboelsesdelen af ejendommen, der indgår i vurderingen.

Internationalt er der også interesse for vindkraftens økonomi og ikke mindst sammenligningen med andre teknologier. EU-Kommissionen fremlagte i oktober en omfattende analyse af tilskud og omkostninger ved forskellige energiformer gældende for hele EU. Sammen med vandkraft og geotermi hører landbaserede vindmøller til teknologierne med de laveste produktionsomkostninger. Støtten til vind er derimod langt fra topscorerlisten. EU kortlægningen viser, at solceller er den teknologi som i 2012 oppebar det højeste direkte offentlige støttebeløb i alt i EU på 110 mia. kr. Støtten til kulkraft og landmøller lå i 2012 på ca. 75 mia. for begge teknologier, mens atomkraft får knap 52 mia. Historisk er der dog givet meget større støttebeløb til fossile brændsler, som stadig har en effekt på de fossile brændslers konkurrenceevne. I alt fra 1970-2007 er der givet 2.831 mia. kr. i statsstøtte til kul, mens alle de vedvarende energiformer fra 1990 -2007 modtog mellem ca. 500 og ca. 1.100 mia. kr. i støtte, heraf en fjerdedel til vind (før 1990 var udbygningen med VE minimal).

De fossile brændsler opnår yderligere indirekte tilskud igennem landenes forskellige støtteformer til energiforbrug, herunder afgiftsfritagelser og gratis udledning af CO₂-kvoter. Ca. en tredjedel af den europæiske støtte på 831 mia. kr. går til CO₂-kvoter og afgiftsfritagelser mv. EU-Kommissionen sætter også pris på de forskellige teknologiers forurening, der som bekendt ikke er afspejlet i forbrugernes energipriser. Kun en tredjedel af omkostningerne ved f. eks. kulkraft er i dag afspejlet i prisen. Vejen til et nyt og renere energisystem betyder således et farvel til støtten til de skadelige fossile værker og udbygning med mere vedvaren-

de energi. Det betyder mindre energiahængighed for EU og mindre forurening.

Vindmøllestrømmens værdi

En øget integration af vindmøllestrømmen forbedrer både samfundsøkonomi og mølleejernes afregning.

Landvind er den billigste teknologi til elproduktion - også når vindkraftens integrations- og balanceomkostninger medregnes.

Det er to af hovedresultaterne i den omfattende analyse, som Danmarks Vindmølleforening sammen med Vindenergi Danmark har fået udarbejdet hos EA Energianalyse. Rapporten, der vurderer vindens værdi og de tiltag, der skal til for at sikre en højere værdi og afregning, var et af foreningens hovedindsatser i 2014.

På baggrund af analysen anbefaler Danmarks Vindmølleforening, at indpassningen af den fluktuerende vindmøllestrøm prioriteres højere i energipolitikken. Forstærkede transmissionsforbindelser til udlandet og store varmepumper og elpatroner i fjernvarmesystemet vil øge værdien af vindkraften. Analysen er kommet på det rigtige tidspunkt, og stort set alle andre betydende energiaktører bakker op om behovet for at sætte indpassning af vinden højere på den energipolitiske dagsorden.

Varmepumper i de danske fjernvarmesystemer kan øge fleksibiliteten i energisystemet, men høje elafgifter og el-tariffer er en barriere for varmepumper. I kombination med, at biomassekraftvarme modtager faste el tilskud, virker afgifts- og tilskudssystemet alvorligt hæmmende for effektiv drift. Et af værktøjerne til en bedre indpassning er således en revision af afgifts- og tilskudssystemet. Vi venter nu på det tværministerielle afgiftsudvalg, som i foråret 2015 ventes at fremlægge anbefalinger til energiforligskredsen. Der er herefter brug for hurtige politiske beslutninger.

Havmøller

Sammen med Folketingets vedtagelse af vækstpakken, blev der opnået enighed om lettelse af husholdningernes og virksomhedernes PSO-betaling. Disse lettelse blev muliggjort primært ved at nedjustere lidt på den oprindelige havmølleplan. Idriftsættelsen af havmølleparken Kriegers Flak er således udskudt fra 2020 til 2022 og Energistyrelsen har også justeret i planerne for udbudsprocessen.

For Horns Rev III, har fire potentielle investorer meldt sig som prækvalificerede. Energistyrelsen har i starten af december offentliggjort det endelige udbudsmateriale med budfrist 16. februar 2015. Horns Rev III er på i alt 400 MW, som er planlagt idriftsat før 2020.

De kystnære møller var oprindeligt planlagt som et samlet udbud på 450 MW samt 50 MW til forsøgmøller. Efter vækstaftalen i sommeren mellem energiforligspartierne er udbuddet skåret ned til 350 MW. Forundersøgelserne og den indledende tekniske dialog med interesserede bydere for de seks udpegede områder er ved at blive færdiggjort hos Energistyrelsen og Energinet.dk. Det foreløbige udbudsmateriale forventes klar senere i 2015 og også de kystnære møller er planlagt at skulle stå klar inden 2020. Den maksimale udbudspris er fastsat til 70 øre/kWh.

EU

EU's klima- og energimålsætninger for 2020 er suppleret med nye og langsigtede mål for 2030. De gamle 2020-mål skal stadig opfyldes, men i efteråret satte Europas stats- og regeringschefer et måltal på mindst 27% vedvarende energi for 2030. De 27% gælder for hele EU, og det er endnu uklart, hvordan de enkelte landes bidrag til denne samlede målsætning skal opgøres.

Oprindeligt havde EU-Kommissionen foreslået 30% men kompromisset mellem medlemslandene blev altså lidt lavere. VE-målsætningen er suppleret af mål om 40% CO₂-reduktion og 27% øget energi-

effektivisering i 2030 målt i forhold til 1990.

Desværre har der været stor forvirring om afregningen til husstandsmøller og EU's godkendelse af de nye afregningsregler. Med vedtagelse af lov nr. 641 af 12. juni 2013 blev afregningen for husstandsmøller ændret således, at for husstandsmøller solgt fra og med 20. november 2012 og med kapaciteter til og med 10 kW afregnes disse med 2,50 kr./kWh solgt til el-nettet. Hvis møllerne er større end 10 kW og op til 25 kW, er afregningen 1,50 kr./kWh. Dog afventes det stadig, hvordan og hvornår de nye afregningsregler træder i kraft. Energistyrelsen mangler en melding fra EU om fortolkningen af EU's godkendelse.

For de eksisterende husstandsmøller er der derimod kommet en overraskende og negativ melding fra Energistyrelsen. Med henvisning til, at EU-Kommissionen ikke vil forlænge eksisterende afregningsregler, meddelte Energistyrelsen pludselig og lige før jul, at de hidtidige 60 øre/kWh-afregning til husstandsmøller kun kan gælde i 12 år. Det betyder bl.a., at de ældre husstandsmøller allerede fra årsskiftet og i praksis med mindre end 14 dages varsel uden videre bliver afskåret fra pristillæg. Det er en urimelig fremgangsmåde og uacceptabelt for møllejerne. Foreningen har protesteret overfor ministeren og Folketingets energiudvalg.

Fra EU-Kommissionen er der kommet nye overordnede regler for fremtidens statsstøttesystemer for miljø og energi. Efter EU-traktaten er direkte statsstøtte som udgangspunkt ikke tilladt. Dog er der efter traktatens artikel 107 visse muligheder for, at støtten alligevel kan være forenelig med det indre marked. EU's medlemslande kan således under visse betingelser alligevel yde støtte til f. eks. miljø- og energiformål.

Det kræver bl.a., at EU-Kommissionen orienteres forud. Dette kaldes notifikation. Hvis det danske Folketing eksempelvis vedtager et nyt system for pristillæg til vindmøller, skal dette notificeres efter

Erfa-grupper

Mølleejere i Danmarks Vindmølleforening kan bruge erfa-grupperne til at udveksle erfaringer og løse fælles opgaver med andre mølleejere med samme mølletype eller andre særlige fælles interesser.

Grupperne mødes til årsmødet i foråret og til en erfadag i efteråret.

Læs mere om grupperne på www.dkvind.dk (under "Kontakt" og "Erfagrupper"). Her er også debatsider for grupperne Micon, Vestas og husstandsmøller.

Kontaktpersoner i grupperne:

Bonus/Siemens

Teknisk konsulent Poul Kr. S. Madsen
Tlf. 5122 2808, e-mail pm@dkvind.dk

Møllejer Jens Anker Hansen
Tlf. 3253 7811, e-mail jens.a.hansen@pc.dk

Husstandsmøller

Konsulent Jørn Larsen
Tlf. 5443 1322, e-mail jl@dkvind.dk

Micon

Teknisk konsulent Steen N. Buss
Tlf. 3059 7949, e-mail sb@dkvind.dk

Møllejer Niels Chr. Jensen
Tlf. 7532 3761, e-mail ncj@kgh.dk

Nordex

Teknisk konsulent Strange Skriver
Tlf. 2142 4670, e-mail ss@dkvind.dk

Møllejer Thomas Iversen
Tlf. 2022 3844, e-mail thvind@post.tele.dk

Vestas

Teknisk konsulent Steen Andersen
Tlf. 2049 1319, e-mail sa@dkvind.dk

Møllejer Anker Nielsen
Tlf. 8685 9003, e-mail anker.nielsen@adr.dk

visse regler overfor EU-Kommissionen. Den 9. april 2014 vedtog EU-Kommissionen nye statsstøtteregler (guidelines) for miljø og energi. De nye regler gælder fra 1. juli 2014 og frem til og med 2020 og har til formål bl.a. at udfase støtten til modne teknologier og at gøre fremtidige støttesystemer mere konkurrence-baserede. Eksisterende godkendte statsstøtteordninger, f. eks. 25 øren til landvindmøller, kan videreføres indenfor deres oprindeligt godkendte rammer og tidsrum, forudsat at de videreføres uforandrede. For nye systemer kan der fremover som hovedregel kun ydes statsstøtte som pristilæg til markedsprisen og kun hvis støtten gives efter et udbud i stil med f. eks. de udbud, Danmark afholder for havmøllepar-

kerne. Juristerne hos Energistyrelsen og i Erhvervs- og vækstministeriet er i gang med at nærlæse og fortolke de nye fremtidige regler. Foreningen følger processen tæt.

Foreningen

På sekretariatet og hos vores konsulenter har der været travhed i 2014. De tekniske konsulenter har løst opgaver i forbindelse med både nye og ældre møller, og foreningens øvrige konsulenter har især hjulpet medlemmerne med økonomiske vurderinger og løst mange opgaver i forbindelse med planlægning for og placering af møller, visualiseringer, beregning af støj, produktion og rotorskyggekast. Som noget nyt tilbyder Danmarks Vindmølleforenings regnskabsfører nu at hjælpe

vindmøllelav med administration og regnskab. Da flere lav har efterspurgt hjælp til regnskabsføring, har vi siden november 2013 som et forsøg løst administrative opgaver for to møllelav. Nu har vi opnået så meget erfaring i at administrere møllelav, at vi kan tilbyde en god og billig løsning, og foreningen kan derfor tilbyde at hjælpe møllelavene med bogføring, momsindberetning, udlodning og andre administrative opgaver.

Igennem længere tid har foreningen også arbejdet på at få en rabatordning på forsikring til de mølleejere, der har tegnet en udvidet konsulentaftale med Danmarks Vindmølleforenings tekniske konsulenter. Det lykkedes i efteråret, og vi kan præsentere det første resultat. Ved tegning af for-

MØD VORE MEDLEMMER

Få en stand på Danmarks Vindmølleforenings årsmøde den 21. marts og mød dine nye og eksisterende kunder.

Firmaerne annonceres både i programmet i Naturlig Energi (se midteropslaget) og på vores hjemmeside (helt til efteråret 2015). I et særligt årsmødehæfte vil hvert firma desuden blive præsenteret med logo, kontaktdata og en kort beskrivelse.

Prisen er kun 3.500,- kr.

Deadline for bestilling af firmastande er 23. februar, dog 16. februar, hvis du vil nævnes i det sidste nummer af Naturlig Energi inden årsmødet.

Læs mere på www.dkvind.dk eller kontakt Linette Riis på tlf. 8733 1430 eller lr@dkvind.dk og få tilsendt uforpligtende materiale.

DANMARKS
VINDMØLLEFORENING

årsmøde 2015

sikring i Gjensidige Forsikring får man nu 10% rabat på præmien, hvis der er tegnet en UKA-aftale med DV's tekniske konsulenter. Når forsikringsselskabet fremsætter dette tilbud, er det naturligvis, fordi vi kan påvise en besparelse for forsikringsselskaberne.

Vi har i løbet af året indført on-line betaling til foreningens arrangementer. Når du fremover tilmelder dig arrangementer, skal du altså have dit betalingskort klar. Hidtil har du enten manuelt skullet overføre til vores konto eller have kontanter med på dagen. Med det nye betalingssystem opnår vi både en lettelse i administrationen og ikke mindst en hurtigere ind-checkning for medlemmerne. Systemet er udbygget med automatisk email-bekræftelse på tilmeldingen. Noget mange medlemmer naturligvis har savnet. Deltagegebyr refunderes ved afbud mindst 10 dage før arrangementet. Betaling kan foregå med enten Dankort eller Visa, og vi benytter DanDomain Betalingssystem, der lever op til alle de sikkerhedskrav, der er stillet og er godkendt og certificeret af Nets.

I løbet af august måned gennemførte vi en medlemsundersøgelse af tilfredsheden med servicefirmaer. På baggrund af et spørgeskema på foreningens hjemmeside har vi fået 321 besvarelser dækkende 20 forskellige servicefirmaer. Detaljerne i besvarelserne er tidligere omtalt i Naturlig Energi. Et af hovedresultaterne var, at de små servicefirmaer opnår relativt højere karakterer i medlemmernes bedømmelse. Desværre var antallet af besvarelser så lavt, at det er vanskeligt at tolke undersøgelsen helt klart. Vi overvejer nu, hvordan vi kan gentage undersøgelser og helst med et meget højere antal deltagere.

Foreningens tekniske konsulenter

Foråret 2014 bød på så mange opgaver, at det blev nødvendigt at sige nej til en del. Senere på året faldt aktiviteten til et mere passende niveau. I årets løb blev der udført over 600 jobs af forskellig art. Igen i år har vi haft nogle opgaver i udlandet. Blandt de

store var et job med inspektioner på offshore møller i England. I Sverige har der været stor aktivitet med inspektioner på nye vindmøller.

2014 blev året hvor de nye GWO (Global Wind Organisation)-regler for arbejde i møller trådte i kraft, hvilket har betydet, at konsulenterne har været på en række kurser for at få de relevante certifikater.

Vi har fået godt fat i undersøgelse af udskiftede oliefiltere, hvor vi har undersøgt over 200 filtre i 2014. Dette er en sikker og billig metode til at bestemme gearets tilstand, og vi håber at flere vil anvende dette tilbud, som vindmølleforeningens tekniske konsulenter stadig er de eneste, der kan tilbyde. Inspektionerne har som sædvanligt været af mange forskellige typer:

Standardeftersyn, gearkasse med endoskop, fotografering af vinger, forsikrings-sager, m.v. Vi har desuden set en tilgang af møller, hvor vi overtager driftslederansvaret for møllens højspændingsanlæg.

Der er stadig aktiviteter med typegodkendelse af små møller op til 40m² rotorareal. Der kommer hele tiden nye møller på markedet, men processen med godkendelse tager sin tid.

Vi har set nogle havarier i 2014, som giver lidt anledning til bekymringer. Der har været flere tilfælde af bolte, der knækker, så dele falder ned fra møllen, eller er tæt på at falde ned. Boltesamlinger lyder umiddelbart som en simpel sag, men det er det langt fra. Der vil i 2015 blive sat fokus på, hvordan vi i fremtiden skal forholde os til servicering af møller med henblik på kontrol af boltesamlinger.

Man kan sige, at vindmøllerne bliver ved med at finde på nye måder at gå i stykker på. Og det er naturligt, når vi nu ser en større population af vindmøller, der nærmer sig 20 års-alderen. Vi vil se flere slid- og udmattelseskader på møllerne, eftersom de bliver ældre. Vi ser også skader, der er generelle for bestemte mølletyper. Det er vore tekniske konsulenter opmærksomme på, og de vurderer mulige løsninger.

Medlemsudvikling

Ved årsskiftet 2014/2015 har foreningen et

medlemstal på i alt 34.000. Det er ca. 1.500 færre end for et år siden. Tallet dækker over både tilgang af nye medlemmer og udmeldelser. For ejere af en eller flere møller er der et plus på 25 og en afgang på 72. For medlemmer uden mølle er der et plus på 43 og et minus på 76. Det er møllelavs-medlemmerne, der giver den store bevægelse. Her er der en tilgang på 891, men udmeldelser af 2.263.

Det er meget sjældent mølleejere udmelder sig af foreningen, før de sælger møllen eller andele. Men da der i disse år bliver nedtaget en del ældre møller, som erstattes af færre og større møller, afspejler det sig i medlemstallet. Det har også betydning for det samlede medlemstal, at en del af de nye større møller ejes af eksisterende medlemmer af foreningen.

Medlemmerne er registeret med 3.762 møller og med en samlet kapacitet på 3.680 MW.

Der har i 2014 været en tilgang af 97 nye møller og et minus på 164 møller. Dvs. en netto-afgang på 67 møller. Mht. MW er der indmeldt 134 MW og udmeldt 126 MW. Altså en netto-tilgang på 8 MW.

Udviklingen i antallet af møller samt den samlede kapacitet betyder, at foreningen nu repræsenterer 72% af alle møller og 76% af alle installerede MW i Danmark. Det har i 2014 været en udfordring at få kontakt til alle ejere af nye opsatte møller. Derfor har vi sat ekstra skub i hvervningen af nye medlemmer.

Vi opfordrer alle vores medlemmer til at hjælpe med at få ejere af nye møller til at melde sig ind i foreningen. Og vi anmoder sælgerne af nye møller - projektudviklerne og andre vindmølleopstillere - om at hjælpe os med at gøre nye mølleejere opmærksom på foreningen og dens nødvendighed for mølleejerne. Jo flere medlemmer foreningen har, desto bedre kan vindmøllefolks stemme blive hørt, når de energipolitiske beslutninger skal træffes.

Det er derfor i alle mølleejeres og andre vindkraftinteresseredes interesse, at foreningen er så stærk som muligt. Eksempelvis er der også i 2015 brug for

fortsættelse af og opbakning bag foreningens politiske arbejde med bedre indpasning af vindmøllestrømmen og dermed en højere afregning. Den nye indpasningsrapport fra EA Energianalyse er et godt eksempel på, hvordan DV's medlemmer får gevinst af et relativt beskedent kontingent. Vores nye rapport er med til at sætte fornuftig brug af vindmøllestrømmen på den politiske dagsorden. Og dermed give vindenergien højere værdi. Bare 1 øre ekstra i højere afregningspris sikrer i dag en ny vindmølle en ekstra årlig indtjening på ca. 100.000 kr. Det er et stort beløb i forhold til det beskedne kontingent til foreningen.

Årets møder

Vi prioriterer stadig højt at komme omkring i landet og møde medlemmerne. I 2014 holdt vi 14 regionale møder om teknik og økonomi. Der blev talt om elprisprognoser, valg af salgsaftaler og driftsomkostninger og de tekniske konsulenter gav eksempler på, hvad de finder af fejl i møllerne og delte erfaringer med serviceaftaler og forsikringer. Også i 2015 kommer vi omkring i landet med regionale møder. De seks første holdes i starten af året, flere planlægges til efteråret. Vores temamøder om nye projekter har

haft stor tilslutning med mange spændende oplæg og gode muligheder for opbygning af netværk og nye kontakter. Der har været i alt fire meget informative møder i Aabenraa, Holstebro, Hobro og Rønnede. I 2015 er der planlagt et landsdækkende heldagsmøde i Fredericia den 24. april. I årets løb har vi også haft særlige temadage om ejerskab af vindmøller i udlandet og husstandsmøller. Disse temaer får også en særlig dag i 2015, nemlig hhv. den 12. november og 18. september. Mølleejernes særlige erfa- og informationsdag den 26. september handlede i år om service og serviceaftaler, eftersyn og reparation af vinger, tilsyn og vedligeholdelse, lange serviceaftaler og forsikring. Her kunne medlemmerne i særlig grad sætte dagsordenen. Emnerne opsamles igen i år på årsmødet, ved tilmelding og i løbende kontakt mellem medlemmerne og foreningens tekniske konsulenter. Efter de fælles indlæg mødes medlemmerne i erfa-grupper efter fabrikat og møllestørrelse til erfaringsudveksling. Referat af erfa-dagen kan ses på www.dkvind.dk under "tidligere arrangementer", hvor der også findes præsentationer fra de fleste af foreningens øvrige arrangementer. Erfa-dagen afholdes i år den 25. september.

På Vindtræf 2014 Risø DTU var oplægge-

ne topaktuelle med bl.a. offentliggørelse af vores nye rapport "Vindintegration i Danmark. Vindens værdi – og tiltag for sikre den" og status for Kræftens Bekæmpelses igangværende studie af bredseffekten ved naboskab til vindmøller. Vestas er vært ved Vindtræf 2015 den 7. november i Århus.

Danmarks Vindmølleforenings formand Kristian Jakobsen overrakte på foreningens årsmøde den 29. marts Vindmølleprisen 2014 til Ringkøbing-Skjern Kommune ved borgmester Iver Enevoldsen. Kommunen har i mange år stået for en god og kontinuerlig vindmølleplanlægning. Også i 2013 havde Ringkøbing-Skjern flest opstillede møller blandt de danske kommuner.

Vi er glade for, at stadig flere medlemmer vælger at deltage i foreningens årsmøde i marts måned i Vingsted. Det er ikke alene generalforsamlingen, der trækker, men også årsmødetalen og muligheden for at møde andre mølleejere og ikke mindst møde firmaerne, der udstiller med firma-stande. Tak til de 61 firmaer og de mange medlemmer, der bakkede op om årsmødet i 2014.

Vi ses til et endnu større årsmøde den 21. marts 2015.

